

Kateřina Zikmundov
Přechylovn jmen ve francouzštině – sociolingvistické aspekty
Bakalarsk práce – URS FF UK, 2013
Posudek vedoucího práce

Předložen práce v zásadě zahrnuje jak historický/sociolingvistický aspekt (včetně rozborů na legislativní úpravy ve Francii a dalších frankofonních zemích), tak i lingvistický pohled (morfologické zákonitosti). Kladně je třeba hodnotit i práci s korpusy (Frantext). Autorce se podařilo nastínit v hrubých rysech všechny hlavní problémy spojené s feminizací, jen kapitola 4.3. (specifické případy) a Praktická část (6.) je poněkud vzájemně nevyvážen – není příliš jasné, podle jakých kritérií byly zvoleny jednotlivé příklady.

V následujících bodech se pokusím poukázat na několik sporných míst, a to zejména jako podklad pro disputaci při obhajobě.

- a) sufix *-esse* (str. 10) byl produktivní do doby, kdy došlo k změně sufixů *-eur* a *-eux* v důsledku zániku koncového [r]. Tvar *-euse* se pak začal používat i pro jména/adjektiva zakončen v maskulinu na *-eur*, který měl pvodn ženský tvar *-eresse* (*chasseresse* apod.);
- b) *roi-reine* (str. 11) – v současn fr. je třeba považovat femininum za supletivní tvar;
- c) „mluvnický rod prokazatelně ovlivňuje interpretaci dotyčných sdělení“ (str. 12) : mytologizovaných ppadů jako *la mort* je velmi málo, u neživotných jde určitě o arbitrnní distribuci (*la mer vs le lac*, apod.);
- d) Sociolingvistické pzkumy na str. 13 (podle Chatard 2005) jsou představeny podle mého názoru poněkud nesrozumitelně : co je míněno sebedůvěrou žáků při volbě povolání apod.?
- e) Slovo *maîtresse* (str. 14 a str. 40) je zajímavé jen v kompozitech typu *maîtresse à bord*, *maîtresse-assistante*, *maîtresse de conférence* apod. Výskyt zejména poslední z nich roste v poslední době velmi významně;
- f) Kapitola 3.3.2. o homonymii vs polysémii mi ppad zbytečně hypertrofovan, v dané souvislosti by stačilo jen několik základních údajů a pkladů.
- g) Pasáž o generickém užití maskulin (str. 20 - 21) není příliš psvědčiv – je jasné, že ve větě *Edwige est institutrice* nemůže jít o generický význam, atd.;
- h) Formulace „Proces feminizace ve Francii tak může být poznamenán nejen poměrně výraznou kritikou např. ze strany Francouzské akademie, ale i nejednotností vydávaných doporučení“ mi není jasn – popisuje se tím dnešní stav? Pokud ano, pak je to formulace pnejmenším sporn.
- i) Výraz *maïeuticien* není samozřejmě „maskulinum od substantiva *sage-femme*“, formulace je nešťastn;
- j) „V současn francouzštině jsou živé tvary *une auteur*, resp. *auteure* a *autrice*“ (str. 39) – toto tvrzení je asi příliš odvážné, tvar *autrice* se např. prosazuje od 18. století, stále s poměrně malým úspěchem.
- k) V Praktické části nerozumím tomu (str. 43), proč byl výběr textů v Frantextu omezen na románovou tvorbu – tím se stalo, jak autorka sama přiznv na str. 50, že nedostatečný počet výskytů) snad s výjimkou (*avocat/avocate*) neumožňuje jakékoli závěrečné hodnocení.

Přes tyto spíše drobné výhrady navrhuji hodnocení výborně.

Praha, 18. června 2013

Jaroslav Štichauer
Vedoucí práce

